

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2019/2191**ze dne 19. prosince 2019****na podporu globálního mechanismu hlášení nedovolených konvenčních zbraní a střeliva pro ně
za účelem omezení rizika jejich odklonu a nedovolených převodů (iTrace IV)**

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na čl. 28 odst. 1 a čl. 31 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) Globální strategie zahraniční a bezpečnostní politiky Evropské unie z roku 2016 (dále jen „globální strategie EU“) zdůrazňuje, že Unie bude podporovat mír a zajistí bezpečnost svých občanů a svého území a že zvýší míru, v níž přispívá ke kolektivní bezpečnosti. Kromě toho důrazně podporuje plné provádění a prosazování mnohostranných dohod o odzbrojení, nešíření zbraní a kontrole zbrojení, jakož i příslušných režimů, a vybízí k „přeshraničnímu sledování zbraní“, neboť uznává, že evropská bezpečnost závisí na lepším a sdíleném posuzování vnitřních i vnějších hrozeb a výzev.
- (2) Ve strategii EU ze dne 19. listopadu 2018 proti nedovoleným palným zbraním, ručním palným a lehkým zbraním a střelivu pro ně, nazvané „Zajištění zbraní, ochrana občanů“ (dále jen „strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně“), se zdůrazňuje, že nedovolené palné zbraně a ruční palné a lehké zbraně i nadále přispívají k nestabilitě a násilí v Unii, v jejím bezprostředním sousedství a ve zbytku světa. Strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně vymezuje rámec pro činnost Unie zaměřenou na řešení těchto výzev a stanoví podporu výzkumných aktivit věnovaných původu nedovolených ručních palných a lehkých zbraní v oblastech konfliktů, jako je například projekt iTrace společnosti Conflict Armament Research.
- (3) Společný postoj Rady 2008/944/SZBP ⁽¹⁾ ve znění rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560 ⁽²⁾ vyjadřuje odhodlání členských států řešit mimo jiné riziko, že by vojenské technologie nebo vojenský materiál byly opětovně vyvázeny do nežádoucích míst určení nebo že by byly odkláněny do rukou teroristických organizací nebo jednotlivých teroristů.
- (4) Na hrozbu plynoucí ze skutečnosti, že se zbraně včetně ručních palných a lehkých zbraní dostávají do rukou teroristickým skupinám, poukazuje i strategie EU pro boj proti terorismu z roku 2005, která vyzývá členské státy, aby co nejlépe využívaly výzkumnou činnost na úrovni Unie.
- (5) Nedovolená výroba, převody a oběh konvenčních zbraní a střeliva, jakož i jejich nadměrné hromadění a nekontrolované šíření přispívají k oslabování bezpečnosti v Evropě a jejím sousedství i v mnohých dalších regionech světa, a zosťují tak konflikty a narušují proces budování míru po skončení konfliktů, čímž vážně ohrožují mír a bezpečnost v Evropě.
- (6) Strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně uvádí, že Unie podpoří práci panelů OSN, které monitorují zbrojní embarga, a zváží způsoby, jak zlepšit přístup k jejich zjištěním ohledně odklonu zbraní a ohledně nedovolených palných zbraní a ručních palných a lehkých zbraní pro účely kontroly vývozu.
- (7) V rámci Akčního programu OSN k prevenci, potírání a vymýcení nezákonného obchodu s ručními palnými a lehkými zbraněmi ve všech jeho aspektech (dále jen „akční program OSN“), který byl přijat dne 20. července 2001, se všechny členské státy OSN zavázaly, že budou předcházet nedovolenému obchodování s ručními palnými a lehkými zbraněmi nebo jejich odklonu ve prospěch neoprávněných příjemců, a zejména k tomu, že při posuzování žádostí o vývozní povolení zohlední riziko odklonu ručních palných a lehkých zbraní na nedovolené trhy.

⁽¹⁾ Společný postoj Rady 2008/944/SZBP ze dne 8. prosince 2008, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu (Úř. věst. L 335, 13.12.2008, s. 99).

⁽²⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2019/1560 ze dne 16. září 2019, kterým se mění společný postoj 2008/944/SZBP, kterým se stanoví společná pravidla pro kontrolu vývozu vojenských technologií a vojenského materiálu (Úř. věst. L 239, 17.9.2019, s. 16).

- (8) Valné shromáždění Organizace spojených národů přijalo dne 8. prosince 2005 mezinárodní nástroj, který státům umožní včas a spolehlivě identifikovat a sledovat nedovolené ruční palné a lehké zbraně.
- (9) Na třetí hodnotící konferenci věnované akčnímu programu OSN, jež se konala v roce 2018, všechny členské státy OSN potvrdily svůj závazek, že budou státy vybízet k tomu, aby při sledování nedovolených ručních palných a lehkých zbraní včetně zbraní nalezených v konfliktních situacích a v situacích po ukončení konfliktu konzultovaly záznamy ve státě, kde byla daná ruční palná či lehká zbraň nalezena, nebo aby vedly konzultace se státem, kde byla předmětná zbraň vyrobena.
- (10) Dne 24. prosince 2014 vstoupila v platnost Smlouva o obchodu se zbraněmi. Jejím cílem je stanovit co nejpřísnější společné mezinárodní normy pro regulaci či zlepšení regulace mezinárodního obchodu s konvenčními zbraněmi, předcházet nedovolenému obchodu s konvenčními zbraněmi a vymýtit jej a zamezit odklonu těchto zbraní. Unie by měla podporovat všechny členské státy OSN v provádění účinných kontrol převodů zbraní, aby byla zajištěna maximální efektivita Smlouvy o obchodu se zbraněmi, zejména pokud jde o provádění jejího článku 11.
- (11) Unie v minulosti podpořila projekt iTrace prostřednictvím rozhodnutí Rady 2013/698/SZBP ⁽³⁾, (SZBP) 2015/1908 ⁽⁴⁾ a (SZBP) 2017/2283 ⁽⁵⁾ (iTrace I, II a III) a v zájmu přispění ke kolektivní bezpečnosti Evropy si přeje podpořit iTrace IV, čtvrtou fází tohoto globálního mechanismu hlášení nedovolených konvenčních zbraní a střeliva pro ně, v souladu s požadavky globální strategie EU,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

1. Pro účely provádění globální strategie EU, společného postoje 2008/944/SZBP a strategie EU v oblasti ručních palných a lehkých zbraní a v zájmu prosazování míru a bezpečnosti mají činnosti vyvíjené za podpory Unie v rámci dotčeného projektu tyto konkrétní cíle:

- nadále provozovat uživatelsky vstřícný globální systém pro správu informací zaměřený na konvenční zbraně a střelivo pro ně, které byly odkloněny nebo s nimiž se nezákonně obchoduje (iTrace), jež byly zdokumentovány v oblastech zasažených konfliktem, s cílem poskytnout tvůrcům politik, odborníkům v oblasti kontroly konvenčních zbraní a úředníkům věnujícím se kontrole vývozu konvenčních zbraní relevantní informace pro účely vypracování účinných a fakticky podložených strategií a projektů zaměřených na boj proti nedovolenému šíření konvenčních zbraní a střeliva pro ně,
- poskytovat vnitrostátním orgánům ve státech zasažených konfliktem odbornou přípravu a poradenství za účelem rozvoje udržitelné vnitrostátní kapacity pro účely identifikace a sledování nedovolených konvenčních zbraní, podněcování trvalé spolupráce s projektem iTrace, lepšího určování priorit v oblasti fyzické bezpečnosti a řízení zásob zbraní a střeliva, efektivnějšího formulování požadavků na pomoc zaměřenou na vnitrostátní kontrolu zbraní a vymáhání práva – zejména iniciativy financované Uníí, jako je systém Interpolu pro správu záznamů o nedovolených zbraních a sledování jejich pohybu (iARMS), a činnosti Agentury Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol) – a posílení dialogu s misemi a iniciativami Unie,
- zvýšit četnost a prodloužit trvání průzkumů prováděných přímo na místě a zaměřených na konvenční zbraně a střelivo pro ně, které jsou v nelegálním oběhu v oblastech zasažených konfliktem, s cílem získat prostřednictvím systému iTrace údaje v reakci na jasné požadavky členských států a delegací Unie,

⁽³⁾ Rozhodnutí Rady 2013/698/SZBP ze dne 25. listopadu 2013 na podporu globálního mechanismu hlášení nedovolených ručních palných a lehkých zbraní a jiných nedovolených konvenčních zbraní a střeliva za účelem omezení rizika nedovoleného obchodu s nimi (Úř. věst. L 320, 30.11.2013, s. 34).

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2015/1908 ze dne 22. října 2015 na podporu globálního mechanismu hlášení nedovolených ručních palných a lehkých zbraní a jiných nedovolených konvenčních zbraní a střeliva za účelem omezení rizika nedovoleného obchodu s nimi (iTrace II) (Úř. věst. L 278, 23.10.2015, s. 15).

⁽⁵⁾ Rozhodnutí Rady (SZBP) 2017/2283 ze dne 11. prosince 2017 na podporu globálního mechanismu hlášení nedovolených ručních palných a lehkých zbraní a jiných nedovolených konvenčních zbraní a střeliva za účelem omezení rizika nedovoleného obchodu s nimi (iTrace III) (Úř. věst. L 328, 12.12.2017, s. 20).

- poskytovat cílenou podporu orgánům členských států příslušným pro kontrolu vývozu zbraní a tvůrcům politik členských států v oblasti kontroly zbraní, včetně opakovaných konzultačních návštěv personálu projektu iTrace v hlavních městech členských států, nepřetržité asistenční služby poskytující okamžité poradenství ohledně strategií pro posuzování rizika a předcházení odklonu zbraní, provozování zabezpečených aplikací pro stolní a mobilní zařízení umožňujících okamžité oznámení odklonu po vývozu, jakož i ověřování po dodávce prováděné personálem projektu iTrace a poskytované členským státům na jejich žádost,
 - zvyšovat informovanost prostřednictvím osvěty zaměřené na poznatky získané v rámci projektu, seznamování tvůrců mezinárodních a vnitrostátních politik, odborníků v oblasti kontroly konvenčních zbraní a orgánů příslušných pro udělování licencí pro vývoz zbraní s účelem a dostupnými funkcemi systému iTrace a posilování mezinárodní kapacity pro kontrolu nedovoleného šíření konvenčních zbraní, střeliva pro ně a souvisejícího materiálu, jakož i s cílem napomoci tvůrcům politik při určování prioritních oblastí mezinárodní pomoci a spolupráce a omezit riziko odklonu konvenčních zbraní a střeliva pro ně,
 - poskytovat zprávy, které jsou vypracovávány na základě údajů vyplývajících z šetření na místě a uvedených v systému iTrace a které se týkají zásadních otázek dotčených politik a jsou zaměřeny na konkrétní oblasti zasluhující mezinárodní pozornost, mezi něž patří i obvyklé způsoby nedovoleného obchodování s konvenčními zbraněmi a střelivem pro ně a rozmístění konvenčních zbraní, střeliva pro ně a souvisejícího materiálu, s nimiž se takto obchoduje, podle jednotlivých regionů, a
 - ve spolupráci s členskými státy EU i se státy mimo EU provádět soustavné sledování konvenčních zbraní a střeliva pro ně jakožto nejúčinnější způsob, jak v maximální možné míře identifikovat a ověřit mechanismy, na nichž je odklání konvenčních zbraní a střeliva pro ně do rukou neoprávněných uživatelů založeno. Sledování bude doplněno následnými šetřeními se zaměřením na identifikaci kontaktních, finančních a logistických sítí, v jejichž rámci dochází k nedovoleným převodům zbraní.
2. Podrobný popis projektu je obsažen v příloze tohoto rozhodnutí.

Článek 2

1. Za provádění tohoto rozhodnutí odpovídá vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“).
2. Technickým prováděním projektu uvedeného v článku 1 je pověřena společnost Conflict Armament Research Ltd. (dále jen „CAR“).
3. CAR plní své úkoly pod vedením vysokého představitele. Za tímto účelem uzavře vysoký představitel s CAR nezbytná ujednání.

Článek 3

1. Finanční referenční částka pro provádění projektu uvedeného v článku 1 činí 5 490 981,87 EUR. Celkový odhadovaný rozpočet celého projektu činí 6 311 473,41 EUR a je financován společně s CAR a německým Spolkovým ministerstvem zahraničních věcí.
2. Výdaje financované částkou stanovenou v odstavci 1 jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly, kterými se řídí souhrnný rozpočet Unie.
3. Na řádnou správu finanční referenční částky uvedené v odstavci 1 dohlíží Komise. Za tímto účelem uzavře s CAR nezbytnou dohodu. Ta stanoví, že CAR zajistí viditelnost příspěvku Unie úměrnou jeho výši.
4. Komise usiluje o uzavření dohody uvedené v odstavci 3 co nejdříve po vstupu tohoto rozhodnutí v platnost. Informuje Radu o veškerých obtížích v tomto procesu a o dni uzavření uvedené dohody.

Článek 4

1. Vysoký představitel podává Radě zprávy o provádění tohoto rozhodnutí vycházející z řádných popisných čtvrtletních zpráv vypracovaných CAR. Rada na základě těchto zpráv provádí hodnocení. S cílem napomoci Radě při jejím vyhodnocování výsledků tohoto rozhodnutí provádí hodnocení dopadu projektu externí subjekt.

2. Komise podává zprávy o finančních aspektech projektu podle článku 1.

Článek 5

1. Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.
2. Použitelnost tohoto rozhodnutí končí 36 měsíců po dni uzavření dohody podle čl. 3 odst. 3. Pozbývá však platnosti šest měsíců ode dne svého vstupu v platnost, nebude-li uvedená dohoda v této lhůtě uzavřena.

V Bruselu dne 19. prosince 2019.

*Za Radu
předseda*

PŘÍLOHA

PROJEKT NA PODPORU GLOBÁLNÍHO MECHANISMU HLÁŠENÍ NEDOVOLENÝCH KONVENČNÍCH ZBRANÍ A STŘELIVA PRO NĚ ZA ÚČELEM OMEZENÍ RIZIKA JEJICH ODKLONU A NEDOVOLENÝCH PŘEVODŮ

(iTrace IV)

1. Souvislosti a odůvodnění podpory v rámci SZBP

- 1.1. Toto rozhodnutí vychází z jednotlivých po sobě následujících rozhodnutí Rady o boji proti destabilizujícímu dopadu odklonu konvenčních zbraní a střeliva pro ně a obchodování s nimi v oblastech zasazených konfliktem, zejména z rozhodnutí 2013/698/SZBP, (SZBP) 2015/1908 a (SZBP) 2017/2283, kterými byl zřízen a posílen globální mechanismus hlášení konvenčních zbraní a střeliva pro ně iTrace.

Nedovolené šíření konvenčních zbraní a střeliva pro ně významným způsobem přispívá k narušení stability států a zostření konfliktů, což představuje vážné ohrožení pro mír a bezpečnost. Jak je uvedeno ve strategii EU pro ruční palné a lehké zbraně, přispívají nedovolené palné zbraně a ruční palné a lehké zbraně i nadále k nestabilitě a násilí v Unii, v jejím bezprostředním sousedství a ve zbytku světa. Nedovolené ruční zbraně podněcují globální terorismus a konflikty, maří úsilí Unie, pokud jde o rozvoj a řešení krizí, jakož i humanitární pomoc a stabilizaci v částech sousedství Unie a v Africe. V rámci Unie mají nedovolené palné zbraně jasný dopad na vnitřní bezpečnost, neboť podněcují organizovanou trestnou činnost a poskytují teroristům prostředky pro provádění útoků na evropské půdě. Nedávná zjištění získaná v rámci projektu iTrace v Afghánistánu, Iráku, Libyi, Sýrii, na Ukrajině a v Jemenu a v rámci dalších konfliktů v blízkosti vnějších hranic Unie tvrzení uvedená ve strategii EU pro ruční palné a lehké zbraně potvrzují.

Prostřednictvím činností prováděných v rámci rozhodnutí (SZBP) 2015/1908 byl systém iTrace potvrzen jako globální iniciativa kontroly zbraní v konfliktních oblastech. Projekt iTrace působí ve více než 40 státech zasazených konfliktem, mimo jiné v Africe, na Blízkém východě, ve Střední Asii a v jižní a východní Asii; v rámci něj byla vytvořena celosvětově nejobsáhlejší veřejná databáze odklonů konvenčních zbraní a střeliva pro ně s cílem podpořit úsilí států v oblasti odhalování a řešení případů odklonu v souladu se závazky podle kritéria 7 společného postoje 2008/944/SZBP a článku 11 Smlouvy o obchodu se zbraněmi. Stanoví podávání přesných zpráv o odklonech zbraní a střeliva pro ně směřujících do ozbrojených povstaleckých či teroristických skupin, které ohrožují bezpečnost Unie, včetně al-Káidy v islámském Maghrebu a Dá'iš / Islámského státu, a důvěrně a rychlé upozorňování orgánů členských států příslušných pro kontrolu vývozu zbraní na rizika odklonu po vývozu, s poskytnutím kritických informací v reálném čase delegacím EU a diplomatickým misím členských států v regionech zasazených konfliktem, pokud jde o dynamiku obchodování se zbraněmi a konfliktu. Posiluje informovanost o opatřeních v oblasti kontroly zbraní a potírání odklonu zbraní vyváženou a odpovědnou angažovaností celosvětových zpravodajských médií.

- 1.2. Členské státy však v rámci projektu iTrace vytrvale požadují, aby byly vnitrostátní orgány udělující vývozní povolení informovány přímo a na základě osobních kontaktů (včetně častých návštěv členských států) a aby tvůrcům politik v oblasti kontroly vývozu zbraní v členských státech byla dvoustranně poskytována širší škála zdrojů.

Cílem tohoto rozhodnutí je tedy nadále vykonávat a posílit činnosti pilotního projektu prováděného v rámci rozhodnutí (SZBP) 2017/2283 tím, že budou tvůrcům politik Unie, odborníkům v oblasti kontroly zbraní a úředníkům zabývajícím se kontrolou vývozu zbraní dále poskytovány systematicky shromažďované relevantní informace, které jim napomohou při vypracovávání účinných, fakticky podložených strategií pro boj proti odklonu a nedovolenému šíření konvenčních zbraní a střeliva pro ně v zájmu zvýšení mezinárodní a regionální bezpečnosti. Rozhodnutí bude tedy tyto aktéry nadále podporovat v tom, aby s cílem řešit nedovolenou nabídku a poptávku a zajistit účinnou kontrolu konvenčních zbraní ve třetích zemích kombinovali osvědčenou strategii reakce s patřičnými preventivními opatřeními.

- 1.3. Toto rozhodnutí stanoví pokračující udržování a další zdokonalení veřejně přístupného globálního systému hlášení zbraní iTrace. Projekty uvedené v rozhodnutí (SZBP) 2017/2283 budou posíleny prostřednictvím: 1) větší četnosti a prodlouženého trvání misí v zájmu shromažďování údajů o nedovolených dodávkách konvenčních zbraní do oblastí zasazených konfliktem; 2) souborů individualizované podpory poskytované členským státům, jejichž součástí budou přímé konzultace, individualizované údaje a zprávy, nepřetržitá asistenční služba a úkoly související s ověřováním po dodávce a 3) poskytování odborné přípravy a poradenství vnitrostátním orgánům ve státech zasazených konfliktem za účelem sledování nedovolených konvenčních zbraní zjištěných nebo zabavených v rámci jejich územní jurisdikce, budování kapacity pro potírání odklonů včetně kapacit pro sledování v rámci mezinárodní nástroj pro sledování (ITI), posílení řízení zbraní včetně evidence a shromažďování údajů v rámci systému iTrace.

2. Celkové cíle

Akce popsaná v oddíle 4 dále podpoří mezinárodní společenství v boji proti destabilizujícímu dopadu odklonu konvenčních zbraní a střeliva pro ně a obchodování s nimi. Bude tvůrcům politik, odborníkům v oblasti kontroly zbraní a úředníkům zabývajícím se kontrolou vývozu zbraní nadále poskytovat relevantní informace, které jim napomohou při vypracovávání účinných, fakticky podložených strategií pro boj proti odklonu a nedovolenému šíření konvenčních zbraní a střeliva pro ně v zájmu lepší mezinárodní a regionální bezpečnosti. V rámci této akce se konkrétně:

- a) poskytnou konkrétní informace o odklonu konvenčních zbraní a střeliva pro ně a obchodování s nimi s cílem podpořit účinné provádění společného postoje 2008/944/SZBP, Smlouvy o obchodu se zbraněmi, akčního programu OSN a ITI;
- b) poskytne individualizovaná podpora členským státům s cílem napomoci při posuzování a zmírňování rizika odklonu;
- c) odhalí trasy a subjekty zapojené do odklonu konvenčních zbraní a střeliva pro ně do regionů zasažených konfliktem nebo mezinárodním teroristickým organizacím a poskytnou důkazy napomáhající při vnitrostátních soudních řízeních v souvislosti se skupinami a fyzickými osobami zapojenými do nedovoleného obchodu;
- d) posílí spolupráce mezi příslušnými orgány OSN, misemi a dalšími mezinárodními organizacemi, pokud jde o sledování konvenčních zbraní a střeliva pro ně a poskytování informací přímo na podporu stávajících monitorovacích mechanismů, včetně systému INTERPOLU iARMS, a EUROPOLEM, který v roce 2019 uzavřel memorandum o porozumění ohledně sdílení informací s organizací CAR;
- e) poskytnou informace relevantní pro určení prioritních oblastí mezinárodní spolupráce a pomoci za účelem účinného boje proti odklonu konvenčních zbraní a střeliva pro ně a proti obchodování s nimi, jako je financování projektů souvisejících se zabezpečením zásob nebo správou hranic, a
- f) poskytne mechanismus, jehož účelem je napomáhat při monitorování provádění Smlouvy o obchodu se zbraněmi, konkrétně pak odhalovat případy odklonu převedených konvenčních zbraní, jakož i pomoci vládám posoudit před vývozem konvenčních zbraní riziko odklonu, konkrétně v rámci přijímající země nebo opětovného vývozu za nežádoucích podmínek.

3. Dlouhodobá udržitelnost a výsledky projektu

Tato akce poskytne trvalý rámec pro stálé monitorování nedovoleného šíření konvenčních zbraní a střeliva pro ně. Očekává se, že dojde k podstatnému zvýšení objemu stávajících informací o zbraních a výrazně se podpoří cílený rozvoj účinných politik v oblasti kontroly konvenčních zbraní a kontroly vývozu zbraní. V rámci projektu se konkrétně:

- a) budou zanášet další údaje do systému pro správu informací iTrace, který zajistí dlouhodobé shromažďování údajů o nedovolených konvenčních zbraních a analýzu těchto údajů;
- b) poskytne tvůrcům politik a odborníkům v oblasti kontroly konvenčních zbraní nástroj, který umožní stanovit účinnější strategie a prioritní oblasti pomoci a spolupráce, například určením mechanismů zaměřených na subregionální nebo regionální spolupráci, koordinaci a sdílení informací, které je třeba zavést či posílit, určením nezajištěných vnitrostátních zásob, nedostatečné inventarizace, tras nedovolených převodů, nepostačujících hraničních kontrol a nedostatečných kapacit v oblasti vymáhání práva;
- c) zajistí jeho dostatečná flexibilita, aby generované informace byly pro příslušné politiky relevantní, bez ohledu na rychle se měnící požadavky těchto politik;

- d) výrazně zvýší účinnost mezinárodních organizací a fyzických osob věnujících se monitorování zbraní, a to vytvořením mechanismu pro sdílení informací, jehož rozsah se bude neustále rozšiřovat, a
- e) vybudují udržitelné vnitrostátní kapacity ve státech zasažených konfliktem s cílem identifikovat a sledovat nedovolené konvenční zbraně a účinněji se zapojit do mezinárodních procesů v oblasti kontroly zbraní a vymáhání práva.

4. Popis akce

4.1. Projekt 1: Poskytování odborné přípravy a předávání zkušeností vnitrostátním orgánům ve státech zasažených konfliktem v oblasti identifikace zbraní a mezinárodního sledování

4.1.1. Cíl projektu

Programy odborné přípravy a poradenství v rámci projektu iTrace poskytují vnitrostátním orgánům v zemích zasažených konfliktem metody a dovednosti pro vlastní diagnostiku a řešení problematiky odklonu konvenčních zbraní. Odborná příprava se zaměřuje na zlepšení často neexistujících kapacit pro identifikaci a sledování nedovolených konvenčních zbraní, zatímco poradenství umožňuje pracovníkům projektu iTrace v reálném čase odhalovat kritické nedostatky kapacit a okamžitě tomu přizpůsobovat jejich řešení. Programy odborné přípravy a poradenství v rámci projektu iTrace navíc upevňují vztahy mezi tímto projektem a vnitrostátními orgány, díky čemuž mají týmy provádějící šetření na místě lepší přístup k zabaveným a zajištěným konvenčním zbraním, což dále rozšíří celé spektrum shromažďování údajů, analýzy a podávání zpráv v rámci projektu iTrace.

4.1.2. Přínos pro iniciativy Unie v oblasti kontroly zbraní

Programy odborné přípravy a poradenství v rámci projektu iTrace reagují na akce, jimiž se zabývá strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně – podpořit vnitrostátní kapacity za účelem „sledování pohybu a vysledování původu nedovolených ručních palných a lehkých zbraní a střeliva v oblastech konfliktů“ –, a přímo i nepřímo rozšiřují širokou škálu iniciativ v oblasti kontroly zbraní podporovaných členskými státy. Mezi přímé vlivy patří podpora vnitrostátních donucovacích orgánů při sledování ručních palných a lehkých zbraní v souladu s ITI, posílení vnitrostátní kapacity pro shromažďování údajů o sledovaných zbraních v rámci ukazatele cíle udržitelného rozvoje 16.4.2 a podpora programů řízení zbraní a střeliva iniciovaných členskými státy. K nepřímým vlivům patří poskytování zpětné vazby v podobě informací shromážděných na místě, jako je například upozorňování členských států na riziko odklonu zaznamenané v partnerských zemích a odhalování odklonů z vnitrostátních zásob, a poskytování těchto informací programům v oblasti fyzické bezpečnosti a řízení zásob podporovaným Uníí.

4.1.3. Činnosti v rámci projektu

V roce 2018 zřídila CAR útvar technické podpory, tj. útvar vytvořený pro poskytování odborné přípravy a poradenství vnitrostátním orgánům v zemích zasažených konfliktem, v nichž působí projekt iTrace. Tyto činnosti v oblasti odborné přípravy a poradenství jsou navrženy tak, aby podpořily vnitrostátní iniciativy zaměřené na potírání plošného odklonu, a to prostřednictvím poskytování pokynů a rozvoje kapacit v oblasti sledování konvenčních zbraní, označování a evidence zabavených a zachycených nedovolených konvenčních zbraní v souladu se zavedenými postupy ITI a posuzování fyzické bezpečnosti a řízení zásob s cílem určit a řešit rizika odklonu u zdroje. CAR bude poskytovat specializovanou odbornou přípravu uzpůsobenou podle potřeb pro celé spektrum výše uvedených činností pro místní partnery a v případě potřeby i pro personál operací na podporu míru, včetně misí OSN a Unie a pracovních skupin nebo panelů OSN pro sankce a jejich kontrolu. V tomto ohledu bude projekt iTrace nadále přímo reagovat na akce uvedené ve strategii EU pro ruční palné a lehké zbraně, v níž se Unie vyzývá, aby podpořila panely OSN, které monitorují zbrojní embarga, a zvážila způsoby, jak zlepšit přístup k jejich zjištění ohledně odklonu zbraní a ohledně nedovolených palných zbraní a ručních palných a lehkých zbraní pro účely kontroly vývozu. Odborná příprava v rámci projektu iTrace bude vycházet z řady služeb, které CAR nabízí od roku 2014, co se ukázalo jako zásadní pro podporu místních partnerů v zemích zasažených konfliktem, jako pomoc panelům OSN, a rovněž pro zajištění lepšího přístupu pro týmy iTrace provádějící šetření

na místě. V rámci projektu bude vyslán personál z týmů provádějících šetření na místě a útvaru technické podpory, aby poskytoval školení na stále odbornější úrovni, pokud jde o:

- a) úvod do problematiky shromažďování údajů o konvenčních zbraních, s odkazem na konkrétní příklady;
- b) metody základní identifikace konvenčních zbraní a jejich účinné dokumentace;
- c) standardní operační postupy pro shromažďování důkazů a důkazní řetězec;
- d) požadavky rozsáhlých, regionálních a mezinárodních šetření;
- e) provádění ITI; orgány v partnerských zemích budou ve vhodných případech vyškoleny a vyzývány k tomu, aby iniciovaly žádosti o sledování;
- f) mezinárodní sledování zbraní a systémy sledování zbraní (zejména Interpol a Europol);
- g) využívání dat velkého objemu a analýzy trendů a
- h) způsoby (mezinárodní) technické pomoci a účast donucovacích orgánů.

Tyto činnosti budou prováděny společně se šetřeními na místě v rámci projektu iTrace, včetně společných šetření (předávání zkušeností) vedených s vnitrostátními orgány veřejné moci.

4.1.4. Výsledky projektu

V rámci projektu:

- a) budou vnitrostátní orgány vybízeny, aby poskytly lepší přístup týmům iTrace provádějícím šetření na místě, v reakci na opakované žádosti o poskytnutí technické pomoci a společné vyšetřovací kapacity ze strany týmů iTrace a v zájmu zajištění souladu s rozsáhlejším shromažďováním údajů v rámci iTrace;
- b) bude vládám, které pocítují dopady odklonu konvenčních zbraní, avšak nedisponují nástroji k identifikaci a hlášení odkloněných konvenčních zbraní, poskytnuta konkrétní pomoc na budování kapacit; tento krok je často předpokladem účinnějšího vnitrostátního řízení konvenčních zbraní, a ze své podstaty tedy podporuje provádění Smlouvy o obchodu se zbraněmi, ITI a akčního programu OSN, jakož i plnění cíle udržitelného rozvoje 16.4.2, plánování v oblasti fyzické bezpečnosti a řízení zásob a navazování kontaktů s mezinárodními donucovacími orgány, včetně Interpolu (iARMS) a Europolu;
- c) bude podpořen posílený dialog, zejména určením klíčových zúčastněných stran pro další iniciativy podporované Unií, například vztahy misí Unie s vládami hostitelských zemí, a zahájením iniciativ, jako je plánování v oblasti fyzické bezpečnosti a řízení zásob zbraní a střeliva, například projekty v oblasti řízení zásob podporované Unií.

4.1.5. Ukazatele provádění projektu

Až 40 návštěv na místě zaměřených na odbornou přípravu a poradenství, s důrazem na opakované návštěvy za účelem podpory vnitrostátních orgánů při budování kapacity pro sledování.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.1.6. Příjemci projektu

Z činností v rámci projektu iTrace v oblasti odborné přípravy a poradenství budou mít přímý užitek vnitrostátní zúčastněné strany ve státech zasažených konfliktem, včetně donucovacích orgánů a státních zástupců. V rámci programu bude poskytnuta nepřímá podpora vnitrostátním dialogům s iniciativami financovanými Unií a jinými iniciativami v oblasti kontroly zbraní, přičemž se podpoří využívání mezinárodních mechanismů sledování (včetně systému Interpolu iARMS a Europolu) a usnadní spolupráce s projekty v oblasti řízení zásob zbraní a střeliva podporovanými Unií a s dalšími projekty zaměřenými na kontrolu ručních palných a lehkých zbraní.

- 4.2. Projekt 2: Posílená šetření na místě nezbytná pro další vkládání zdokumentovaných důkazů v reálném čase o případech odklonění konvenčních zbraní a střeliva a obchodování s nimi a dalších příslušných informací

4.2.1. Cíl projektu

V rámci projektu bude zvýšena četnost a prodlouženo trvání průzkumů prováděných přímo na místě a zaměřených na konvenční zbraně a střelivo, které jsou v oběhu v oblastech zasažených konfliktem. V rámci projektu budou upřednostněny země, které vyžadují zvláštní pozornost členských států, jako jsou Afghánistán, Irák, Libye, Mali, Jižní Súdán, Somálsko, Sýrie, Ukrajina a Jemen. Tato šetření na místě poskytnou konkrétní důkazy o odklonech konvenčních zbraní v rukou povstaleckých a teroristických skupin, jež by jinak nebyly viditelné pro vnější pozorovatele (včetně členských států vyvážejících zbraně). Dříve než se CAR významně zapojí do činnosti v kterékoliv zemi, v níž v rámci projektu iTrace dosud neprobíhala šetření na místě nebo programy odborné přípravy a poradenství, požádá nejprve pracovní skupinu EU pro vývoz konvenčních zbraní (COARM) o schválení.

CAR bude provádět řadu terénních činností, včetně lepšího fotodokumentování, využívání forenzních postupů a obnovování smazaného značení, a to s využitím nových technologií a pokročilých forenzních technik. CAR prokázala, že tyto metody odhalí vysledovatelné informace u dříve nevysledovatelných zbraní, střeliva a souvisejících materiálů, což umožní vyšetřovat širší spektrum nedovolených materiálů, u nichž byly z důvodu utajení původu odstraněny identifikační údaje.

Díky výsledným údajům všechny členské státy lépe porozumí problematice odklonů a nedovolených převodů a metodám, které obchodníci používají pro jejich utajení, a podstatně se zvýší jejich schopnost narušit nezákonný obchod.

4.2.2. Přínos pro iniciativy Unie v oblasti kontroly zbraní

Šetření na místě v rámci projektu iTrace stanoví dynamický výchozí stav, pokud jde o odkloněné konvenční zbraně v zemích zasažených konfliktem. Tento výchozí stav poskytuje pružné měřítko účinnosti společného postroje 2008/944/SZBP a dohod o kontrole zbraní, k nimž se členské státy zavázaly, mimo jiné Smlouvy o obchodu se zbraněmi, akčního programu OSN a strategie EU pro ruční palné a lehké zbraně. Důkladné zdokumentování zbraní používaných v konfliktech rovněž slouží jako odrazový můstek pro formální sledování konvenčních zbraní a pro komplexní vyšetřování financování konfliktů a sítí pro dodávky zbraní.

4.2.3. Činnosti v rámci projektu

V rámci tohoto projektu budou vyvíjeny tyto činnosti:

- a) vyslání kvalifikovaných odborníků na zbraně, kteří budou na místě provádět analýzu nedovolených konvenčních zbraní a střeliva pro ně pocházejících ze států zasažených konfliktem;
- b) analýza, přezkum a ověřování zdokumentovaných důkazů týkajících se konvenčních zbraní, střeliva pro ně a jejich uživatelů, zahrnující mimo jiné fotodokumentování, využívání forenzních postupů a obnovování smazaného značení zbraní, jejich součástí a vnitřního i vnějšího označení, balení a související přepravní dokumentaci, ve spojení s výsledky šetření na místě (uživatelé, dodávky a trasy převodů);
- c) vkládání veškerých shromážděných a přezkoumaných důkazů do systému pro správu informací a po ověření na internetový mapovací portál v rámci systému iTrace;
- d) určení a podpora místních partnerů za účelem zajištění stálého shromažďování údajů na podporu systému iTrace po celou dobu trvání navrhované akce i po jejím skončení;
- e) udržování kontaktů s vládami členských států s cílem předem určit vnitrostátní kontaktní místa a koordinační mechanismus za účelem jasného stanovení rozsahu šetření CAR a omezení případných střetů zájmů již před zahájením těchto šetření.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.2.4. Výsledky projektu

V rámci projektu:

- a) budou na místě zdokumentovány hmotné důkazy týkající se konvenčních zbraní a střeliva pro ně, které byly odkloněny nebo s nimiž se nezákonně obchoduje, v regionech zasažených konfliktem;

- b) budou na základě důkazů shromážděných CAR, organizacemi, s nimiž CAR uzavřela stálé dohody o sdílení informací, a případně i dalšími organizacemi ohledně konvenčních zbraní a střeliva pro ně, které byly v rámci všech regionů odkloněny nebo s nimiž se nezákonně obchoduje, ověřeny a zpracovány případy nedovoleného obchodování;
- c) budou poskytnuty konkrétní vizuální a fyzické důkazy týkající se konvenčních zbraní a střeliva pro ně, které byly odkloněny nebo s nimiž se nezákonně obchoduje, včetně fotografií daných položek, sériových čísel, výrobních značek, krabic, balicích listů, přepravní dokumentace a dokumentace koncového uživatele a informací získaných použitím forenzních postupů a obnovením smazaného značení;
- d) budou vypracovány popisné záznamy o nedovolené činnosti, včetně tras obchodování, aktérů a finančních a podpůrných sítí zapojených do odklonu nebo nedovolených převodů a vyhodnocování faktorů přispívajících k těmto jevům (včetně neúčinného řízení a zabezpečení zásob a sítí zabývajících se úmyslnými, státem organizovanými nedovolenými dodávkami dotčeného zboží);
- e) budou výše uvedené důkazy vloženy do systému pro správu informací a po ověření na internetový mapovací portál v rámci systému iTrace, aby byly v plném rozsahu přístupny veřejnosti i členskými státy prostřednictvím zabezpečených pevných i mobilních platform.

4.2.5. Ukazatele provádění projektu

Vyslání až 75 pracovníků přímo na místo (v případě potřeby včetně rozšířeného vyslání) v průběhu celého tříletého období za účelem získání důkazů, které mají být vloženy do systému pro správu informací a na internetový mapovací portál v rámci systému iTrace.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.2.6. Příjemci projektu

Systém iTrace bude nadále poskytovat stále komplexnější informace, které budou výslovně určeny především tvůrcům vnitrostátních politik v oblasti kontroly zbraní v Unii a orgánům udělujícím povolení k vývozu zbraní, jakož i orgánům, subjektům a misím Unie. Tito příjemci z Unie budou rovněž mít přístup k důvěrným informacím prostřednictvím zabezpečených pevných a mobilních platform poskytnutých v rámci systému iTrace.

Veřejné informace budou nadále přístupné i pro všechny příjemce v Unii i mimo ni, jako například pro tvůrce politik v oblasti kontroly zbraní a orgány udělující povolení k vývozu zbraní ve třetích zemích, nevládní výzkumné organizace, zájmové organizace a mezinárodní zpravodajská média.

4.3. Projekt 3: Poskytování individualizované podpory orgánům členských států příslušným pro kontrolu vývozu zbraní a tvůrcům politik členských států v oblasti kontroly zbraní

4.3.1. Cíl projektu

Projekt poskytne členským státům soustavnou bilaterální podporu, včetně pravidelných osobních návštěv a individualizovaného podávání zpráv, která bude přizpůsobena konkrétním oblastem zájmu, pokud jde o kontrolu zbraní, a požadavkům na informace každého členského státu. S informacemi poskytovanými orgány členských států udělujícími povolení k vývozu zbraní v Unii bude nakládáno důvěrně a s patřičnými ohledy. CAR bude rovněž nadále v kontaktu s celou řadou vnitrostátních orgánů třetích zemí udělujících povolení k vývozu zbraní. Na základě těchto vztahů bude podpořeno několik kritických aspektů mezinárodního úsilí o řešení problematiky odklonu konvenčních zbraní a obchodování s nimi a budou posílena mezinárodní opatření pro boj proti odklonům, včetně:

- a) poskytování podrobných údajů a důkazních informací o zdokumentovaných případech odklonů orgánům udělujícím povolení k vývozu a
- b) kapacit pro ověřování po dodávce či doručení poskytovaných členským státům na úřední žádost vnitrostátních orgánů udělujících povolení k vývozu zbraní v Unii či zajišťování podpory pro tyto kapacity.

4.3.2 Přínos pro iniciativy Unie v oblasti kontroly zbraní

Pravidelné návštěvy týmu iTrace v hlavních městech členských států umožňují dvoustranná jednání o citlivých tématech (tj. odklony po vývozu), umožňují členským státům přímo přispívat ke koncepci projektu iTrace a jeho výstupů (směrování a rozsah šetření a druhy zpráv) a pomáhají vyvíjet opatření na budování důvěry (tj. postupy „předběžného oznámení“ a „práva na odpověď“ v rámci systému iTrace). Projekt iTrace v zásadě podporuje členské státy tím, že jim poskytuje fórum pro často citlivá jednání o vnitrostátních výzvách a příležitostech souvisejících se závazky podle kritéria 7 společného postoje 2008/944/SZBP a článku 11 Smlouvy o obchodu se zbraněmi. V rámci minulých projektů iTrace (I, II a III) měly informační návštěvy zásadní význam pro pochopení požadavků členských států na informace, ať už informace obecné povahy (tj. „jaké je vaše posouzení hrozeb týkající se zbraní, které vstupují do konkrétního prostoru ozbrojeného konfliktu“), nebo informace specifické pro projekt iTrace (tj. „potřebujeme řídicí panel, který nás okamžitě upozorní na každou vnitrostátně vyrobenou zbraň, kterou zdokumentují týmy iTrace na místě“).

4.3.3 Činnosti v rámci projektu

V rámci tohoto projektu budou vyvíjeny tyto činnosti:

- a) týmy iTrace budou vysílány na opakované návštěvy příslušných orgánů v hlavních městech členských států, aby informovaly o otázkách souvisejících s potíráním odklonu a podávaly zprávy o svých šetřeních;
- b) nepřetržitá asistenční služba bude nadále zajišťovat okamžité poradenství ohledně potírání odklonu nebo potenciálně negativních tvrzení sdělovacích prostředků založených na neověřených zprávách třetích stran;
- c) pro orgány členských států udělující povolení k vývozu zbraní budou udržovány internetové řídicí panely, jejichž prostřednictvím budou přenášeny zašifrované údaje ze systému pro správu informací iTrace, budou vydávána varování ohledně stran, které v minulosti provedly odklon konvenčních zbraní, budou profilována velmi riziková místa určení a v reálném čase budou poskytovány informace o případech odklonu zbraní vnitrostátní výroby, a
- d) týmy iTrace provádějící šetření na místě budou na úřední žádost orgánů členských států udělujících povolení k vývozu zbraní zajišťovat pro členské státy kontroly konečného užití po dodávce (ověřování) nebo budou poskytovat podporu pro toto ověřování.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.3.4 Výsledky projektu

V rámci projektu:

- a) bude orgánům členských států udělujícím povolení k vývozu zbraní poskytována na jejich žádost pomoc při odhalování případů odklonu po vývozu;
- b) budou poskytovány informace na podporu analýz rizika odklonu prováděných orgány členských států udělujícími povolení k vývozu zbraní v Unii, v souladu se společným postojem 2008/944/SZBP a Smlouvou o obchodu se zbraněmi, před udělením vývozního povolení;
- c) bude orgánům členských států udělujícím povolení k vývozu zbraní v Unii poskytována na jejich žádost kapacita pro ověřování po dodávce;
- d) budou tvůrcům politik členských států v oblasti kontroly zbraní poskytovány informace v reálném čase o trendech v odklonech a obchodování se zbraněmi na podporu vnitrostátního zapojení do mezinárodních politických procesů a
- e) bude donucovacím orgánům členských států případně poskytována na jejich žádost pomoc při trestních vyšetřováních.

4.3.5 Ukazatele provádění projektu

Údržba individualizovaných řídicích panelů pro stolní a mobilní zařízení, které budou orgánům členských států přenášet informace ze zabezpečených úseků systému iTrace. Asistenční služba, již bude provozovat personál projektu iTrace, poskytující plnou podporu orgánům členských států příslušným pro kontrolu vývozu zbraní a tvůrcům politik členských států v oblasti kontroly zbraní. Až 45 návštěv do hlavních měst členských států uskutečňovaných na žádost.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.3.6. Příjemci projektu

Všechny zainteresované členské státy, přičemž návštěvy ve členských státech a mise zaměřené na ověřování po dodávce budou uskutečňovány na žádost.

4.4. Projekt 4: Osvětová činnost pro zúčastněné subjekty a mezinárodní koordinace

4.4.1. Cíl projektu

Projekt bude prezentovat výhody systému iTrace tvůrcům mezinárodních a vnitrostátních politik, odborníkům v oblasti kontroly konvenčních zbraní a orgánům udělujícím povolení k vývozu zbraní. Účelem osvětových činností bude rovněž dále koordinovat sdílení informací a budovat udržitelná partnerství s fyzickými osobami a organizacemi schopnými produkovat informace, které mohou být vkládány do systému iTrace.

4.4.2. Přínos pro iniciativy Unie v oblasti kontroly zbraní

Projekt bude na četných konferencích, akcích a procesech prezentovat podporu Unie projektu iTrace a demonstrovat úlohu projektu při poskytování konkrétních informací na podporu mezinárodních iniciativ v oblasti kontroly zbraní. Po sobě následující projekty iTrace (I, II a III) prokázaly, že mezinárodní osvěta hraje zásadní roli při 1) utváření mezinárodní agendy, pokud jde o mezinárodní procesy kontroly zbraní, a při 2) vytváření příležitostí pro spolupráci států mimo EU prostřednictvím projektu iTrace a obecněji iniciativ Unie v oblasti kontroly zbraní.

4.4.3. Činnosti v rámci projektu

V rámci tohoto projektu budou prováděny následující činnosti, přičemž bude věnována náležitá pozornost tomu, aby se zabránilo překrývání s dalšími aktivitami věnovanými například osvětě v souvislosti se Smlouvou o obchodu se zbraněmi:

- a) personál projektu iTrace bude provádět prezentace na příslušných mezinárodních konferencích zabývajících se nedovoleným obchodem s konvenčními zbraněmi ve všech jeho aspektech. Účelem těchto prezentací bude poukázat na výhody systému iTrace se zaměřením na 1) jeho konkrétní výhody při poskytování pomoci při monitorování provádění Smlouvy o obchodu se zbraněmi, akčního programu OSN a dalších příslušných mezinárodních nástrojů; 2) přínos systému pro určování prioritních oblastí mezinárodní pomoci a spolupráce a 3) užitečnost systému – jakožto mechanismu pro profilování při posuzování rizika – pro orgány příslušné pro udělování licencí pro vývoz zbraní;
- b) personál projektu iTrace bude provádět prezentace pro vlády příslušných států a v rámci mírových operací. Účelem těchto prezentací bude seznámit příslušné útvary misí se systémem iTrace, podpořit a vypracovat formální dohody o sdílení informací, v jejichž rámci by bylo možné generovat informace, které mohou být vkládány do systému iTrace, a napomoci tvůrcům politik při určování prioritních oblastí mezinárodní pomoci a spolupráce.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.4.4. Výsledky projektu

V rámci projektu:

- a) bude tvůrcům vnitrostátních i mezinárodních politik usilujícím o provádění dohod v oblasti kontroly konvenčních zbraní a kontroly vývozu zbraní (Smlouva o obchodu se zbraněmi, akční program OSN a další příslušné mezinárodní nástroje) a podpory tohoto provádění názorně předvedena užitečnost systému iTrace a koncept dokumentování, shromažďování a sdílení údajů týkajících se odklonů;
- b) budou poskytnuty příslušné informace, které tvůrcům politik a odborníkům v oblasti kontroly konvenčních zbraní napomohou určovat prioritní oblasti mezinárodní pomoci a spolupráce a navrhovat účinné strategie pro potírání odklonů;

- c) budou orgánům udělujícím povolení k vývozu zbraní poskytnuty detailní informace o systému iTrace a jeho užitečnosti při posuzování rizika a zároveň bude zajištěna možnost další zpětné vazby a zlepšení systému;
- d) bude usnadněno sdílení informací mezi vládami příslušných států a mírovými operacemi OSN a operacemi kontroly sankcí, včetně zpracování dat a provádění analýz s využitím systému iTrace;
- e) bude usnadněno navazování kontaktů v rámci rozšiřující se skupiny odborníků na kontrolu konvenčních zbraní zapojených do šetření na místě zabývajících se odklonem konvenčních zbraní a střeliva do nich a obchodováním s nimi;
- f) se zvýší informovanost veřejnosti o sledování konvenčních zbraní a střeliva pro ně jakožto prostředku, který napomáhá při monitorování provádění Smlouvy o obchodu se zbraněmi, akčního programu OSN, ITI a dalších mezinárodních a regionálních nástrojů v oblasti kontroly zbraní a kontroly vývozu zbraní.

4.4.5. Ukazatele provádění projektu

Až 30 osvětových konferencí, kterých se zúčastní personál iTrace. Na všech konferencích bude prezentován systém iTrace. Pořady konferencí a stručná shrnutí budou zahrnuty do čtvrtletní popisné zprávy.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.4.6. Příjemci projektu

Úplný seznam příjemců, který je totožný se seznamem příjemců tohoto projektu, je uveden výše v oddíle 4.2.6.

4.5. Projekt 5: Zprávy v rámci systému iTrace týkající se příslušných politik

4.5.1. Cíl projektu

V rámci projektu budou na základě údajů vyplývajících z šetření na místě a uvedených v systému iTrace zajišťovány zprávy, které se týkají zásadních otázek dotčených politik. Účelem těchto zpráv bude poukázat na určité oblasti vyvolávající mezinárodní obavy, mezi něž patří i obvyklé způsoby obchodování s konvenčními zbraněmi a střelivem, regionální šíření konvenčních zbraní a střeliva do nich, s nimiž se nezákonně obchoduje, jakož i na prioritní oblasti zasluhující mezinárodní pozornost.

4.5.2. Přínos pro iniciativy Unie v oblasti kontroly zbraní

Zprávy v rámci systému iTrace týkající se příslušných politik zaměřují mezinárodní pozornost na komplexnost iniciativ Unie v oblasti kontroly zbraní a závazky učiněné členskými státy ohledně řešení odklonu konvenčních zbraní a střeliva do nich. Od roku 2013 tyto zprávy dosáhly významného pokrytí v mnoha světových zpravodajských sdělovacích prostředcích, což vedlo k vnitrostátním opatřením ze strany vlád, poslanců a občanské společnosti. Vzhledem k tomu, že se zprávy iTrace nezdráhají identifikovat nedovolené konvenční zbraně, které pocházejí z Unie, jsou dokladem zlepšujícího se přístupu členských států ke kontrole zbraní. To pravděpodobně podporuje transparentnost, rostoucí počet členů a nabývání na všeobecné platnosti mnohostranných dohod o odzbrojení, nešíření a kontrole zbraní a režimů, k nimž se vyzývá v globální strategii EU (tj. zásada „jít příkladem“).

4.5.3. Činnosti v rámci projektu

Hloubková analýza vedoucí k sestavení, přezkumu, uspořádání a zveřejnění až dvaceti zpráv v rámci systému iTrace týkajících se příslušných politik, včetně tištěné podoby a jejího rozesílání.

4.5.4. Výsledky projektu

V rámci projektu:

- a) bude vypracováno až dvacet zpráv, z nichž se každá zaměří na jednu z otázek vyvolávajících mezinárodní obavy;

- b) bude zajištěno šíření zpráv v rámci systému iTrace týkajících se příslušných politik do všech členských států;
- c) bude navržena cílená strategie zaměřená na osvětu, jejímž cílem bude zajistit maximální pokrytí po celém světě;
- d) bude tato akce nadále zviditelnována na politické scéně a v mezinárodních sdělovacích prostředcích, mimo jiné tím, že o nedovoleném obchodu s konvenčními zbraněmi budou poskytovány informace zásadního významu, bude zajištěna analýza relevantní pro danou politiku a přispívající k probíhajícím procesům kontroly zbraní a budou vypracovávány zprávy, jejichž účelem bude vzbudit maximální zájem mezinárodních sdělovacích prostředků.

4.5.5. Ukazatele provádění projektu

Až dvacet veřejně dostupných online zpráv v rámci systému iTrace týkajících se příslušných politik, které budou vypracovány v průběhu navrhované akce.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.5.6. Příjemci projektu

Úplný seznam příjemců, který je totožný se seznamem příjemců tohoto projektu, je uveden výše v oddíle 4.2.6.

4.6. Projekt 6: Sledování nedovolených konvenčních zbraní a střeliva pro ně a lepší šetření

4.6.1. Cíl projektu

V rámci projektu budou i nadále zasílány formální žádosti o sledování vládám členských států, pokud jde o nedovolené konvenční zbraně a střelivo do nich, přičemž odpovědi na tyto žádosti poskytnou komplexní informace o jejich dodavatelských řetězcích a určí místo a okolnosti, za nichž byly odkloněny neoprávněným uživatelům. Cílem těchto činností je zavést mechanismy zabývající se odklonem konvenčních zbraní a střeliva do nich, a to v jednotlivých případech a za podpory vyvážejících států, zejména orgánů členských států příslušných pro kontrolu vývozu zbraní. Díky sledování je možno získat podrobné informace o sítích pro dodávky nedovolených konvenčních zbraní, určit případy neoprávněného opětovného převodu v rozporu s dohodami s koncovými uživateli, označit porušování zbrojního embarga OSN a Unie a upozornit státy na odklon po vývozu. Především však proto, že vnitrostátní vlády samy poskytují informace získané sledováním, je proces sledování základem pro tvorbu politiky v oblasti kontroly zbraní.

4.6.2. Přínos pro iniciativy Unie v oblasti kontroly zbraní

Díky žádostem o sledování poskytl projekt iTrace vstupní informace pro podporu různých zásahů členských států (a států mimo Unii) při prosazování právních předpisů, včetně trestního stíhání a odsouzení osob zapojených do obchodování s konvenčními zbraněmi, střelivem pro ně a souvisejícím materiálem.

Žádosti o sledování rovněž upozorňují členské státy na případy odklonu po vývozu a poskytují důležité informace napomáhající účinným posouzením rizik při udělování licencí pro vývoz zbraní. iTrace jako takový přímo přispívá informacemi, které členským státům pomáhají při provádění kritéria 7 společného postroje 2008/944/SZBP a článku 11 Smlouvy o obchodu se zbraněmi. Na základě informace získaných prostřednictvím postupu sledování jsou rovněž identifikováni neoprávnění koncoví uživatelé, subjekty provádějící odklon konvenčních zbraní, nezákonné strany dodavatelského řetězce a nezákonné finanční subjekty, které poskytují členským státům kritické údaje týkající se profilu rizika při vývozu.

4.6.3. Činnosti v rámci projektu

Po celou dobu trvání projektu se jedná o stálý tok žádostí o sledování a souvisejících sdělení a následných šetření.

4.6.4. Výsledky projektu

V rámci projektu:

- a) budou sledovány nedovolené konvenční zbraně a střelivo do nich zjištěné v oblastech zasažených konfliktem v nebyvalé míře. Upřesnění provedená pomocí standardních operačních postupů CAR během iTrace III, po důkladné konzultaci s členskými státy, zajistí, že informace shromážděné oddělením sledování CAR vnitrostátní orgány veřejné moci před uvolněním posoudí a přispějí k nejobsáhlejší databázi údajů o zbraních v konfliktních oblastech v celosvětovém měřítku;

- b) nově vytvořené rozšířené oddělení pro vyšetřování (EIU) využije informací získaných ze sledování nedovolených konvenčních zbraní a střeliva do nich ke stanovení ve větší míře toho „kdo, proč, co, kdy a jak“ ohledně odklonu a provede zmapování dodavatelského řetězce, přičemž se zaměří na tři pilíře vyšetřování: lidské sítě, financování nedovolených zbraní a logistiku dodávek. EIU bude možno rozmístit po celém světě a bude pracovat na získání nevěřejných svědectví, finančních informací a dokumentů v oblastech konfliktů i mimo ně, a
- c) konečně EIU poskytne tvůrcům politik novou škálu možností, jak řešit nedovolené převody konvenčních zbraní a střeliva do nich a finanční a logistické sítě, které je umožňují, doplňující opatření, jako jsou zbrojní embarga a přímé kontroly vývozu, s možností „narušení sítě“, v rozmezí od bankovní hloubkové kontroly až po cílené kontroly kontejnerů, a varování ohledně obchodních zprostředkovatelů.

4.6.5. Ukazatele provádění projektu

Objem a úspěch žádostí o sledování budou registrovány a posuzovány průběžně po celou dobu trvání akce.

Tento projekt bude postupně prováděn během celého tříletého období projektu iTrace.

4.6.6. Příjemci projektu

Úplný seznam příjemců, který je totožný se seznamem příjemců tohoto projektu, je uveden výše v oddíle 4.2.6.

5. Místa provádění

V rámci projektů 1, 2 a 6 bude zapotřebí vyslat značné množství odborníků na konvenční zbraně přímo do regionů zasažených konfliktem. Tato vyslání budou posuzována jednotlivě s ohledem na bezpečnost, přístup a dostupnost informací. CAR již navázala kontakty nebo zavedla projekty v mnoha dotčených zemích. Projekt 3 bude probíhat v hlavních městech členských států (další návštěvy v rámci těchto států se uskuteční na základě požadavků členských států). Projekt 4 bude realizován v rámci mezinárodních konferencí po celém světě za účelem zajištění maximálního zviditelnění projektu a bude koordinován s vládami příslušných států a příslušnými organizacemi. Projekt 5 bude zpracován v Belgii, Itálii, Francii a Spojeném království.

6. Trvání

Celková odhadovaná doba trvání všech projektů souhrnně je 36 měsíců.

7. Prováděcí subjekt a zviditelnění Unie

CAR sdružuje malé týmy provádějící šetření na místě spolu s místními obrannými či bezpečnostními silami, personálem mírových operací nebo operací na podporu míru a dalšími subjekty pověřenými bezpečností. Kdykoli tyto síly či mise zajistí nedovolené zbraně nebo místa pro sběr důkazů, týmy CAR shromáždí veškeré dostupné důkazy o nich a jejich skupinách uživatelů. Poté se CAR ujme úkolu výsledování veškerých jednoznačně identifikovatelných položek a provádí rozsáhlá šetření převodů zbraní, dodavatelských řetězců a podpory poskytované stranám, které ohrožují mír a stabilitu.

Ve spolupráci s vnitrostátními orgány udělujícími povolení k vývozu zbraní provádí CAR rekonstrukci dodavatelských řetězců, jež jsou odpovědné za dodávky zbraní pro účely ozbrojených konfliktů, přičemž odhaluje nedovolenou činnost a odklon zbraní z legálních trhů na trhy nelegální. CAR zaznamenává shromážděné informace ve svém globálním systému monitorování zbraní iTrace, který obsahuje více než 500 000 záznamů o zbraních, střelivu a souvisejícím materiálu v oblastech zasažených konfliktem a představuje tak nejobsáhlejší databázi údajů o zbraních v konfliktních oblastech v celosvětovém měřítku.

CAR využívá tyto informace s cílem a) upozornovat členské státy na případy odklonu konvenčních zbraní a střeliva do nich a b) umožnit cílené iniciativy zaměřené na potírání odklonu, včetně revidovaných opatření v oblasti kontroly vývozu a mezinárodních diplomatických činností.

Prokázalo se, že tato metodika umožňuje odhalit odklony zbraní téměř okamžitě, přičemž nastaly situace, kdy týmy CAR působící přímo na místě ohlásily členským státům případy odklonů zbraní v době, kdy byly stále nasazeny v oblasti zasažené konfliktem, například přímo v terénu v iráckém Mosulu. V některých případech týmy CAR odhalily nepovolené opětovné převody, k nimž došlo do dvou měsíců poté, co byly zbraně vyexpedovány z továrny.

Rozhodnutí (SZBP) 2017/2283 podporuje CAR v pokračování a rozvíjení projektu iTrace zřízeného rozhodnutím 2013/698/SZBP a obnoveného rozhodnutím (SZBP) 2015/1908. Díky projektům, které jsou označovány jako iTrace I a následně jako iTrace II a iTrace III, se systém iTrace etabloval jako významná celosvětová iniciativa pro monitorování zbraní v oblastech zasažených konfliktem a byla poskytnuta přímá podpora orgánům Unie udělujícím povolení k vývozu zbraní a tvůrcům politik v oblasti kontroly zbraní.

Dne 2. prosince 2015 pak akční plán EU proti nedovolenému obchodu se zbraněmi a výbušninami a proti jejich používání vyzval k rozšíření využití iTrace a doporučil, aby vnitrostátní donucovací orgány, které odhalí případ odklonu zbraní a střeliva, ověřily svá odhalení prostřednictvím tohoto nástroje. V roce 2019 CAR uzavřel s Europolem memorandum o porozumění s cílem pomoci při těchto činnostech. CAR dále poskytl údaje z iTrace do systému Interpolu iARMS a pomáhal Interpolu při určování zbraní vložených do systému iARMS členskými státy.

CAR přijme veškerá vhodná opatření pro zveřejnění skutečnosti, že je akce financována Uníí. Tato opatření budou provedena v souladu s Příručkou pro komunikaci a zviditelnění v rámci vnější činnosti Unie, kterou vypracovala a vydala Evropská komise.

CAR tedy zajistí zviditelnění příspěvku Unie prostřednictvím patřičného označení a reklamy, které vyzdvihnou úlohu Unie, zajistí transparentnost jejich činností a zvýší informovanost o důvodech vedoucích k tomuto rozhodnutí, jakož i o podpoře, kterou tomuto rozhodnutí poskytuje Unie, a o výsledcích této podpory. Na materiálech, které budou v rámci projektu vytvořeny, bude zřetelně vyobrazena vlajka Unie v souladu s pokyny Unie pro správné užívání a reprodukci vlajky.

8. Metodika a záruky pro partnerské vlády členských států

V rámci akcí iTrace bude zachováno politicky vyvážené podávání hlášení. V souladu s hlavními zásadami CAR budou akce podávat hlášení o nedovolených konvenčních zbraních a střelivu pro ně, které týmy CAR provádějící šetření na místě zdokumentují v zemích zasažených konfliktem, a to bez ohledu na jejich druh nebo původ a bez ohledu na příslušnost strany, která tyto zbraně drží. CAR uznává, že členské státy, které v zájmu transparentnosti zveřejňují informace, mohou své vývozy zbraní vystavit větší veřejné kontrole. CAR proto v největší možné míře:

- a) ve svých veřejných hlášeních vysloví uznání členským státům, které v zájmu transparentnosti pro veřejnost poskytly akci iTrace informace, a
- b) zajistí, aby byly ve veřejných hlášeních iTrace jasně odlišeny členské státy uvedené v písmeni a) od států, které informace na podporu šetření iTrace soustavně nesdělují.

8.1. Transparentnost činnosti

Dříve než se CAR významně zapojí do činnosti v kterékoliv zemi, v níž v rámci projektu iTrace dosud neprobíhala šetření na místě nebo nebyly vytvořeny programy odborné přípravy a poradenství, požádá nejprve COARM o schválení. V každé z těchto žádostí CAR uvede široké zaměření šetření a metodiku, o nichž se pro tuto případnou zemi uvažuje. V době přijetí tohoto rozhodnutí byly programy iTrace činné již v těchto zemích: Afghánistán, Bahrajn, Benin, Burkina Faso, Čad, Demokratická republika Kongo, Egypt, Etiopie, Filipíny, Gambie, Ghana, Indie, Irák, Izrael, Jemen, Jižní Súdán, Jordánsko, Keňa, Libanon, Libye, Mali, Maroko, Mauritanie, Myanmar, Nepál, Niger, Nigérie, Pobřeží slonoviny, Saúdská Arábie, Senegal, Somálsko, Spojené arabské emiráty, Středoafriická republika, Súdán, Sýrie, Tunisko, Turecko, Uganda a Ukrajina.

8.2. Omezování zkreslení

CAR uznává, že míra podrobností, kterou vlády členských států v reakci na žádost o sledování poskytují, v rozsahu od neodeslání odpovědi až po úplné zveřejnění informací a poskytnutí převodu dokumentů, může vést k tomu, že členské státy budou dosahovat různé míry informovanosti veřejnosti. CAR se zavazuje, že omezí veškerá implicitní zkreslení, která by takové rozdíly v odpovědích na sledování mohla při podávání hlášení iTrace způsobit, a to tím, že:

- a) v úvodní části znění budou výslovně uvedeny všechny případy hlášené v rámci akce iTrace, v nichž členské státy transparentně odpověděly na žádosti o sledování způsobem, který v příslušných případech jednoznačně potvrzuje zákonnost převodů, na něž se tyto žádosti o sledování vztahovaly;

- b) v úvodní části znění budou výslovně uvedeny všechny případy hlášené v rámci akce iTrace, v nichž státy nereagovaly na žádosti o sledování, a bude uvedeno, že „vzhledem k neposkytnutí odpovědi na žádost o sledování se CAR nemůže vyjádřit k legalitě dotčeného převodu“ (to neplatí pro případy, v nichž členské státy v reakci na konkrétní žádost o sledování poskytly důvody, které jim brání v tom, aby odpověděly okamžitě nebo v plném rozsahu); a
- c) poskytnou Evropské službě pro vnější činnost pravidelnou zprávu o všech případech, v nichž CAR neobdržela do 28 dnů od přijetí žádosti od států potvrzení o tom, že žádost o sledování obdržely. CAR zaregistruje všechna potvrzení o přijetí, která obdrží formou dopisů, faxů, e-mailů nebo telefonních hovorů.

8.3. Postup sledování

Členské státy odpovědí na žádosti o sledování podané ze strany CAR v rámci projektu iTrace zcela podle svého vlastního uvážení a v souladu se svými vnitrostátními právními předpisy o kontrolách vývozu a důvěrnosti údajů.

CAR nejprve zasílá žádosti o sledování elektronicky na stálé zastoupení vlády při Organizaci spojených národů v New Yorku, avšak vlády členských států (z administrativních důvodů) vybízí k tomu, aby určily kontaktní místo pro budoucí sdělení v rámci akce iTrace.

Postup sledování se provádí podle interního standardního provozního postupu CAR 02.02 a zahrnuje tyto kroky:

- a) po zaznamenání údajů týmy provádějící šetření na místě, které mají požadavek na sledování konvenčních zbraní a střeliva do nich, je v globálním systému hlášení zbraní iTrace označí pro účely sledování;
- b) oddělení pro sledování CAR provede přezkum všech ostatních údajů shromážděných na místě a ve spolupráci s analytickým oddělením CAR vydá další žádosti o sledování, které považuje za důležité;
- c) u položek vybraných pro sledování systém automaticky: i) každé položce přidělí číslo žádosti o sledování; ii) sestaví žádosti o sledování pro jednu nebo více položek, které pocházejí z jedné země, do jednoho sdělení o sledování; a iii) přidělí každému sdělení o sledování registrační číslo;
- d) zasláním žádosti o sledování se zahájí čekací lhůta o délce 28 dnů, která zohlední vnitrostátní postupy, například v členských státech. Během této čekací lhůty nesmí být tento bod v žádném z výstupů CAR zveřejněn ani uveden;
- e) pokud na konci lhůty o délce 28 dnů oddělení pro sledování neobdrží na žádost o sledování odpověď, může provést upomínku (prostřednictvím e-mailu nebo telefonního hovoru, s uvedením všech zaznamenaných sdělení). Provedením upomínky není zahájena další lhůta o délce 28 dnů;
- f) jakmile oddělení pro sledování obdrží na žádost o sledování odpověď, informuje o tom všechny příslušné pracovníky. Příslušní pracovníci odpověď projednají s oddělením pro sledování a rozhodnou o dalším postupu (tj. zodpověděla odpovídající strana otázky CAR? Je třeba, aby CAR provedla další kroky nebo požádala o objasnění? Může CAR vydat právo na odpověď?);
- g) jakmile oddělení pro sledování obdrží všechna vysvětlení, sestaví oznámení o právu na odpověď. Jedná se o stručné shrnutí informací poskytnutých v reakci na žádost CAR a zahrnuje námitky, které reagují na chybějící či nepřekážkové informace. Znění je vypracováno tak, aby mohlo být doslovně reprodukováno v systému iTrace a dalších výstupech CAR a musí v nejvyšší možné míře obsahovat informace poskytnuté odpovídající stranou na žádost o sledování. Oddělení pro sledování předá návrh znění týmu odpovědnému za podání žádosti o přezkum. Po přijetí znění tým písemně informuje oddělení pro sledování a oddělení pro sledování právo na odpověď odešle;
- h) odesláním práva na odpověď se zahájí další čekací lhůta o délce 28 dnů, během níž CAR vyzve odpovídající stranu, aby navrhla doplnění nebo změny znění práva na odpověď;

- i) pokud odpovídající strana navrhne změny znění práva na odpověď, CAR znění změní a znovu vydává právo na odpověď. Pokaždé, když oddělení pro sledování znovu vydá právo na odpověď, začíná další čekací lhůta o délce 28 dnů. Tento postup se může opakovat až do okamžiku, kdy CAR usoudí, že byla konstruktivní výměna ukončena. CAR není povinen přijímat pozměňovací návrhy k právu na odpověď donekonečna;
- j) postup práva na odpověď je ukončen buď v případě, že dotčená vláda oznámí CAR, že znění je přijatelné, nebo pokud se CAR domnívá, že další změny navržené dotčenou vládou jsou neplatné nebo nadbytečné. Pokud vláda vyjádří s CAR nesouhlas a CAR se domnívá, že vznesené body jsou neplatné nebo nadbytečné, CAR musí ve znění práva na odpověď na námitky odkázat;
- k) probíhá-li proces práva na odpověď a blíží se zveřejnění, dva týdny před finalizací znění CAR sdělí odpovídající straně, že po dni finalizace již nebudou do příslušné podoby ke zveřejnění žádné další změny zapracovány;
- l) poté, co oddělení pro sledování zapracovalo do znění práva na odpověď všechny změny a doplnění, předá návrh znění týmu, jenž byl odpovědný za podání žádosti o přezkum. Po přijetí znění tým CAR písemně informuje oddělení pro sledování. Po schválení je znění práva na odpověď „uzamčeno“ a není možné v něm provést žádné další změny. Od tohoto okamžiku musí být toto znění doslovně reprodukováno ve všech veřejných či neveřejných výstupech, které se týkají daného případu. Proto je nezbytně nutné, aby se oddělení pro sledování a příslušné týmy před vydáním práva na odpověď dohodly v plném rozsahu na doslovném znění a
- m) pokud vláda ve své odpovědi na žádost o sledování CAR nalezne další bod v dodavatelském řetězci, CAR vydá novou žádost o sledování této straně a postup sledování znovu začíná písmenem a).

8.4. Předběžné oznámení

CAR zašle předběžné oznámení všem stranám, na něž jsou v příslušných zněních z iTrace ke zveřejnění uvedeny odkazy zásadního významu. Oznámení má podobu formálního sdělení, které vypracuje autor připravovaného znění ke zveřejnění a odesílá je oddělení pro sledování. V předběžném oznámení je popsáno, jak bude zpráva odkazovat na vztah mezi uvedenou vládou nebo jiným subjektem a dotčeným případem, a je vypracováno tak, aby se zajistilo, že:

- a) CAR věnoval náležitou pozornost všem tvrzením či odkazům učiněným ve svých výstupech na subjekty a
- b) informace uvedené ve zprávách CAR jsou přesné a vyvážené.

Po odeslání předběžného oznámení se zahájí čekací lhůta o délce 28 dnů, během níž CAR vyzve příjemce, aby zkontrolovali správnost poskytnutých informací a předložili případné námitky. Během této lhůty o délce 28 dnů nesmí být tento bod v žádném z výstupů CAR zveřejněn ani uveden.

9. Podávání zpráv

CAR bude podávat popisné čtvrtletní zprávy. Tyto zprávy budou mimo jiné obsahovat podrobné informace o činnostech provedených u jednotlivých projektů během vykazovaného období, a to včetně údajů a vnitrostátních orgánů. Zprávy budou rovněž zahrnovat řadu konzultací systému iTRACE s členskými státy.

Zeměpisná oblast působnosti výzkumných činností, množství a kategorie zjištění, jakož i jejich původ budou v reálném čase k dispozici na internetových řídicích panelech iTRACE.